

BDO

Tilintarkastajan väliraportti

TILINTARKASTUS 2024

BDO Oy | Minna Ainasvuori

HALLINNON LAILLISUUS: TOIMIELINTEN PÄÄTÖKSET

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että kaupungin hallinnossa noudatetaan sitä koskevaa lainsäädäntöä ja valtuuston päätöksiä. Tarkastuksessa on kiinnitetty ensisijaisesti huomiota kuntalain ja kaupunginvaltuuston päätösten noudattamiseen.

Tarkastus on suoritettu käymällä läpi hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen sekä johtavien viranhaltijoiden päätöksiä.

HALLINNON LAILLISUUS: TOIMIELINTEN PÄÄTÖKSET

Keskeiset havainnot ja suositeltavat toimenpiteet

Tarkastuksessa kartoitettiin erityisesti päätösten lainmukaisuutta ja päätösten tekijöiden toimivaltuuksia.

Tarkastettujen päätösten osalta ei havaittu puutteita päätösten lainmukaisuuksissa tai päätöstentekijöiden toimivaltuuksissa.

HALLINNON LAILLISUUS: HALLINTOSÄÄNNÖN TARKASTAMINEN

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että hallintosäätö on KuntaL 90§ mukainen sekä päivitetty kuntalain muutossäännösten edellyttämällä tavalla.

Keskeiset havainnot ja suositeltavat toimenpiteet

Hallintosäätö on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 14.6.2021. Tämän jälkeen tehdyistä muutoksista on luettelo hallintosäännön alussa.

Hallintosäätö on julkaistu yleisessä tietoverkossa KuntaL 109§ mukaisesti ja on KuntaL 90§ määräysten mukainen. Tarkastuspäivänä yleisessä tietoverkossa oli julkaistu 1.1.2024 voimaan tullut hallintosäätö, jonka kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 13.11.2023.

HALLINNON LAILLISUUS: HALLINTOSÄÄNNÖN TARKASTAMINEN

Keskeiset havainnot ja suositeltavat toimenpiteet

Kaupunginvaltuusto on 20.5.2024 päättänyt TE -uudistuksesta johtuvista muutoksista hallintosäännön 10§, 29§ ja 146§:iin 1.8.2024 alkaen. Kyseisessä päätöksessä on todettu myös tarve lisämuutoksille 1.1.2025 alkaen.

Suosittelimme varmistamaan, että yleisessä tietoverkossa on julkaistu viimeisin valtuuston päättämä versio hallintosäännöstä.

Hallintosäännön ja kuntalain 90§ määräysten välillä ei havaittu ristiriitaa.

HALLINNON LAILLISUUS: TOIMIELINTEN PÄÄTÖKSET

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

- Tarkastuksen tavoitteena oli varmistua päätösten lain- ja sääntöjenmukaisuudesta. Lisäksi tavoitteena oli varmistua toimivallan, päätösten perustelujen, otto-oikeuden toteutumisen, oikaisuvaatimus- ja muutoksenhakukäytäntöjen sekä päätösten toimeenpanon asianmukaisuudesta. Tarkastus kohdennettiin sivistyslautakunnan ja teknisen lautakunnan päätöksiin. Tarkastus suoritettiin käymällä läpi lautakuntien päätöksiä ajalta 1.1.-31.10.2024

Keskeiset havainnot ja suositeltavat toimenpiteet

- Tarkastuksessa havaittiin, että merkittävästä osasta lautakuntien päätöksiä puuttui merkintä toimivallan perusteesta.
  - *Suositlemme merkitsemään päätöksiin näkyviin, mihin toimivaltaan, kuten ao. hallintosäännön pykälään, toimivalta perustuu.*

HALLINNON LAILLISUUS: TOIMIELINTEN PÄÄTÖKSET

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

- Tarkastuksen tavoitteena oli varmistua päätösten lain- ja sääntöjenmukaisuudesta. Lisäksi tavoitteena oli varmistua toimivallan, päätösten perustelujen, otto-oikeuden toteutumisen, oikaisuvaatimus- ja muutoksenhakukäytäntöjen sekä päätösten toimeenpanon asianmukaisuudesta. Tarkastus kohdennettiin Palveluliikelaitoksen johtokunnan ja Porin Vesi -liikelaitoksen johtokunnan päätöksiin. Tarkastus suoritettiin käymällä läpi johtokuntien päätöksiä ajalta 1.1.-31.10.2024

Keskeiset havainnot ja suositeltavat toimenpiteet

- Tarkastuksessa havaittiin, että merkittävästä osasta johtokuntien päätöksiä puuttui merkintä toimivallan perusteesta.
  - *Suosittelomme merkitsemään päätöksiin näkyviin, mihin toimivaltaan, kuten ao. hallintosäännön pykälään, toimivalta perustuu.*

HALLINNON TARKASTUS: KUNTALAIN 130 § NOUDATTAMINEN

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että kiinteistöjen luovutuksessa on noudatettu kuntalain 130§ määräyksiä luovutuksen tai vuokrasopimuksen markkinaehtoisuuden määrittelyssä.

Tarkastuksessa käytiin läpi voimassa olevat valtuuston kiinteistöjen luovutuksia koskevat hinnoittelupäätökset ja -periaatteet, hallintosääntö, maapoliittinen ohjelma sekä muut ohjeet ja toimintaperiaatteet.

Lisäksi haastateltiin tonttipäällikköä ja kiinteistölakimiestä. Tarkastukseen valittua, ajalla 1.1.- 30.9.2024 tehtyihin kiinteistöjen luovutuksiin liittyvää pistokoeaineistoa verrattiin edellä mainittuihin säädöksiin ja ohjeisiin. Lisäksi pistokokeena tarkastettiin, että myytyjen kiinteistöjen kauppahinta on saapunut kaupungin pankkitilille päätöksen ja kauppakirjan mukaisena.

HALLINNON TARKASTUS: KUNTALAIN 130 § NOUDATTAMINEN

Keskeiset havainnot ja suositeltavat toimenpiteet

Emme todenneet tarkastuksessa olennaista huomautettavaa. Kiinteistöjen luovutukseen liittyvä prosessi ja sen toteutus todettiin asianmukaiseksi.

HALLINNON TARKASTUS: SIDONNAISUUSILMOITUKSET

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistua siitä, että sidonnaisuusilmoitukset on viety valtuustolle tiedoksi. Lisäksi tavoitteena oli varmistua, että sidonnaisuusilmoitukset on tehty ilmoittamisvelvollisten osalta ja ilmoitetut tiedot vastaavat asiakastiedon tietoja. Lisäksi tarkastettiin, oliko ilmoitusvelvollisten lähipiiriyhtiöiltä tehty ostoja.

Keskeiset havainnot ja suositeltavat toimenpiteet

- Sidonnaisuusilmoitukset oli asianmukaisesti käsitelty valtuustossa
- Sidonnaisuusilmoitukset oli ilmoitusvelvollisten osalta tehty tai näiden tekemistä oli pyydetty.
- Sidonnaisuusilmoitukset vastasivat asiakastiedon tietoja ilmoitusten piiriin kuuluvien tietojen osalta.
- Ostolaskudatassa ei havaittu huomautettavaa ilmoitusvelvollisten ilmoittamien yhteyksien osalta.

KIRJANPITO JA TILINPÄÄTÖS: TILINAVAUS

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että tilikauden 2024 avaava tase on johdettu tilikauden 2023 päättävästä taseesta. Tarkastus suoritettiin täsmäyttämällä tileittäin tilikauden 2024 taseen avaavat saldot tilinpäätöksen 2023 päättäviin saldoihin.

Keskeiset havainnot ja suositeltavat toimenpiteet

Tarkastuksessa ei todettu huomautettavaa. Alkusaldot 1.1.2024 perustuvat 31.12.2023 päättyneisiin saldoihin.

KIRJANPITO JA TILINPÄÄTÖS: PANKKITILIT

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa kaupungin pankkitilien ja kirjanpidon yhdenmukaisuus. Tavoitteena oli myös tarkastaa pankkitilien täsmäytysrutiinit ja pankkitilien käyttäjäoikeuksien asianmukaisuus. Tarkastus suoritettiin käymällä läpi pankkitilien täsmäytysdokumentit sekä tehtiin pistokokeellinen tarkastus täsmäytyksiin tilannepäivällä 30.6.2024.

Keskeiset havainnot ja suositeltavat toimenpiteet

Täsmäytykset tehdään kuukausittain vain aktiivisten maksuliikennetilien osalta. Muiden tilien täsmäytys tehdään vuosittain tilinpäätöshetkellä. Debet ja kredit -saldoja täsmäytetään kuukausittain. Pankkitilien saldot täsmäsivät tiliotteiden ja kirjanpidon välillä. Täsmäytykset ja niiden tekijät oli dokumentoitu asianmukaisesti. Tarkastetuilta osin voidaan todeta, että täsmäytysprosessi toimii asianmukaisesti. Käyttäjäoikeudet olivat tarkastushetkellä ajan tasalla. Maksuliikennettä hoidetaan sekä Sarastiassa että kaupungin talous- ja hallintoyksikössä sovitun työnjaon mukaisesti.

SISÄINEN VALVONTA: INVESTOINNIT

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa pysyvien vastaavien asianmukaisuus, lisäykset, vähennykset, poistojen oikeellisuus ja käyttöomaisuuskirjanpidon täsmäytys taseeseen. Samoin osakkeiden ja osuuksien hallinnan periaatteet kaupunkitasolla ja mahdollisten myyntivoittojen- ja tappioiden oikeellisuus. Keskenikäisten tilanteen selvitys.

Keskeiset havainnot ja suositeltavat toimenpiteet

Emme todenneet tarkastuksessa huomautettavaa. Käyttöomaisuuskirjanpito täsmää taseeseen. Keskenkäiset eivät sisällä merkittäviä vanhoja saldoja. Osakkeiden siirto käyttöomaisuuskirjanpitoon on aloitettu ja tässä yhteydessä on käyty erän arvoja läpi.

SISÄINEN VALVONTA: INVESTOINNIT JA HANKINNAT

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että hankintaprosessiin liittyvä sisäinen valvonta on riittävää ja investointien sekä käyttötalouden osalta on noudatettu hankintalakia.

Investointien tarkastukseen valittiin investointihankkeista Itä-Porin päiväkodin uusi kilpailutus, jonka osalta tarkastettiin investoinnin hankintalainmukaisuus ja investointia koskeva päätöksenteko. Lisäksi tarkastettiin vuonna 2024 laskutettujen ostolaskujen vastaavuutta urakkasopimuksen liitteenä olevaan maksuerätaulukkaan.

Keskeiset havainnot ja suositeltavat toimenpiteet

Emme todenneet investointien tarkastuksessa huomautettavaa. Hankintaprosessi todettiin asianmukaiseksi ja tarkastettu hankinta oli kilpailutettu asianmukaisesti. Tarkastetut ostolaskut täsmäsivät sopimuksen liitteenä olevaan maksuerätaulukkaan. Lisä- ja muutostöitä tähän mennessä kaksi laskua, jotka tarkastettu. Nämä laskut ok ja päätökset lisätöistä asianmukaisesti tehty.

SISÄINEN VALVONTA: KÄYTTÖTALouden HANKINNAT JA SOPIMUSTEN HALLINTA

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että sopimusten hallinta ja valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Tavoitteena oli myös varmistaa, että hankinnat on tehty hankintalakia ja sääntöjä noudattaen.

Tarkastus on kesken sopimusten hallintaa koskevan ohjeistuksen tarkastuksen osalta. Tarkastus on kohdennettu sähkösopimuksen kilpailutuksen tarkastamiseen sekä lisäksi on tarkastettu suurimpien käyttötalouden toimittajien laskutuksen sopimuksenmukaisuutta.

Keskeiset havainnot ja suositeltavat toimenpiteet

- Tarkastukseen valittiin sähköisen kilpailutuksen hankintalain mukaisuus. Tarkastuksessa ei havaittu huomautettavaa
- Lisäksi tarkastettiin Meira Nova Oy:n (elintarvikkeet) ja Suomen Terveystalo Oy:n (työterveys) laskutuksen sopimuksen- ja hinnastonmukaisuutta. Tarkastuksissa ei havaittu huomautettavaa.

OLENNAISET MUUT VALTIONOSUUDET JA -AVUSTUKSET

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli kartoittaa erikseen valittujen investointien valtionosuudet, niiden hallinta ja valvonta. Kartoitettiin eri toimialojen isoimmat hankkeet vuonna 2024 ja selvitettiin Jokikeskushankkeen tilanne.

Keskeiset havainnot ja suositeltavat toimenpiteet

Tarkastuksessa havaittiin, että kaupunki on aloittanut vuonna 2023 hankejohtamisen kehittämisen tavoitteena hankkeista saadun tiedon ja osaamisen hyödyntäminen ja toiminnan jatkuvuus sekä prosessikuvaus. Kehitystyötä jatkaa uusi controller. Jokikeskushankkeen hankeavustuksen siirtymisestä vuodelle 2024 on saatu päätös.

KIRJANPITO JA TILINPÄÄTÖS: MUISTIOTOSITTEET

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että muistiotositteiden laadintaprosessi, hyväksyntä ja valvonta on ohjeistettu ja järjestetty asianmukaisesti. Tarkastusta tehtiin haastatteleamalla asiakasta ja kirjanpitäjää.

Keskeiset havainnot ja suositeltavat toimenpiteet

Muistiotositteiden laadinta ei ole mahdollista tehdä niin, että sama henkilö laatii ja hyväksyy muistiotositteen. Kaikki muistiot hyväksytään asianmukaisesti. Järjestelmässä ei tällä hetkellä ole teknisesti mahdollista asettaa euromääräistä hyväksymisrajaa eikä hyväksyntäoikeuksia kustannuspaikan mukaan, vaan hyväksyjä voi hyväksyä minkä tahansa kp:n muistiotositteita. Jää käyttäjien vastuulle, että kierrossa noudatetaan lautakunnassa tai muussa toimielimessä vuosittain vahvistettuja hyväksyntäoikeuksia. Suosittelemme selvittämään mahdollisuutta rakentaa järjestelmään hyväksyjä koskevat rajoitukset.

KIRJANPITO JA TILINPÄÄTÖS: MUISTIOTOSITTEET

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa tilikauden aikaisten muistiotositteiden kirjausten asianmukaisuus ja oikeellisuus. Tarkastuksen tavoitteena oli käydä läpi muistiotositteet, joilla on olennaista vaikutusta. Tarkastus toteutettiin tekemällä data-analyysi ja tarkastelemalla muistiokirjauksia järjestelmästä.

Keskeiset havainnot ja suositeltavat toimenpiteet

Tarkastuksessa ei havaittu huomautettavaa. Analyysisessä tarkastelussa ei havaittu normaalista toiminnasta poikkeavia kirjauksia. Kaikki tarkastetut muistiot oli asianmukaisesti laadittu ja hyväksytty eri henkilöiden toimesta. Tarkastuksessa ei havaittu puuttuvia muistiotositteita.

OLENNAISTEN TUOTTOERIEN TARKASTUS

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa tuottojen asianmukainen kirjanpitokäsittely ja laskutusprosessit. Tarkastus kohdennettiin tileille 302001 Energian myyntituotot, 300101 Vesimaksut ja 300011 Jätevesimaksut. Lisäksi tarkasteltiin tuottojen kertymistä olennaisimpien tuottoerien osalta analyttisesti kuukausittain vuosilta 2023-2024 ja selvitettiin poikkeamat sekä verrattiin tuottojen kertymän toteumaa talousarvioon.

Vesimaksutuottojen osalta tehtiin läpikulkutesti, jolla varmistettiin että kyseisten maksutuottojen kertymiseen ja laskutukseen sisältyy asianmukaiset kontrollit, kirjanpitokäsittely ja laskutusprosessi.

Tilin 302001 Energian myyntituotot osalta käytiin läpi prosessi sekä olennaisimmat laskutuserät, joka on PVO:n energiamyynnin läpilaskutus Pori Energialta.

OLENNAISTEN TUOTTOERIEIEN TARKASTUS: VESIMAKSUTUOTOT

Keskeiset havainnot ja suositeltavat toimenpiteet

Emme todenneet tarkastuksessa olennaista huomautettavaa. Tarkastuksen perusteella tuottojen kuukausijakaumassa ei havaittu selittämättömiä poikkeamia. Aineistotarkastukseen valitut laskut ja kirjaukset olivat asianmukaisia. Vesimaksutuottojen laskutuksen prosessi on asianmukainen ja tehtävät riittäväällä tavalla eriytetty.

Tarkastuksessa kiinnitettiin huomiota siihen, että ns. vaarallinen työyhdistelmä muodostuu, kun vesilaitoksen asiakaspalvelulla ja laskuttajilla on laajat muokkausoikeudet ylläpitää laskutushintoja ja asiakastietoja ohjelmassa. Tehtävät on prosessikuvauksen mukaan eriytetty riittävästi, mutta järjestelmän hinnastojen ja tilinumerotietojen muokkauksiin on kaikilla asiakaspalvelun ja laskutuksen käyttäjillä oikeus. Suosittelemme selvittämään mahdollisuutta rajata laskuttajien ja asiakaspalvelun käyttäjäoikeuksia tehtävänkuvien mukaisiksi.

OLENNAISTEN TUOTTOERIEN TARKASTUS: VUOKRATUOTOT

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa vuokratuottojen asianmukainen kirjanpitokäsittely ja laskutusprosessit. Tarkastus kohdennettiin tiliin 342001 Liikehuoneistojen vuokrat. Verrattiin olennaisimpia vuokria vuokrasopimukseen ja tarkastettiin indeksikorotukset.

OLENNAISTEN TUOTTOERIEN TARKASTUS: VUOKRATUOTOT

Keskeiset havainnot ja suositeltavat toimenpiteet vuokralaskutus

Emme todenneet tarkastuksessa olennaista huomautettavaa. Tarkastuksen perusteella vuokratuottojen kuukausijakaumassa ei havaittu selittämättömiä poikkeamia. Laskutuksen prosessi on asianmukainen ja tehtävät riittävällä tavalla eriytetty. Vuokrat rullaavat kuukausittain ja indeksikorotukset on oikein laskettu.

OLENNAISET KULUERÄT: OSTOLASKUT

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli tehdä data-analyysi kuluvan tilikauden ja edellisen tilikauden ostolaskuista ja varmistua ostolaskujen oikeasta kirjaustavasta, asiatarkastuksesta ja hyväksynnästä sekä hankintalainmukaisuudesta.

Tarkastuksessa painotettiin olennaisia kulutilejä. Analyyttisen tarkastuksen perusteella poimittiin otostarkastukseen suurimpien toimittajien suurimpia laskuja, euromääräisesti suuria laskuja sekä pienempiä laskuja olennaisilta kulutileiltä.

Keskeiset havainnot ja suositeltavat toimenpiteet

Tarkastuksessa havaittiin, että tarkastetut laskut kuuluivat kaupungille ja olivat asianmukaisesti kirjattu. Kaikilla laskuilla oli asianmukaisesti eri henkilö asiatarkastajana ja hyväksyjänä. Tositetarkastuksessa ei havaittu virheitä.

VALTIONOSUUKSIEN PERUSTEET: TALOUSRAPORTOINTI

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistua siitä, että valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat oikeita, tiedonkeruu on luotettavalla tavalla järjestetty ja riittävästi dokumentoitu. Tarkastuksessa vertailtiin tilastoraportteja kaupungin tilinpäätökseen, kirjanpidon ja sisäisen laskennan raportteihin sekä tietojen kokoamisessa syntyneisiin työpapereihin. Lisäksi haastateltiin kirjanpitäjää ja taloussuunnittelupäällikköä tietojen keruusta ja muista tilastointia koskevista käytännöistä sähköpostitse.

VALTIONOSUUKSIEN PERUSTEET: TALOUSRAPORTOINTI

Keskeiset havainnot

- Tilastoidut pysyvien vastaavien luovutustulot ovat 1.853.585 euroa pienemmät kuin tilinpäätöksen rahoituslaskelman mukaiset luovutustulot. Ero on kuitenkin selvillä, ja johtuu kaupungin ja Keräämö Oy:n välisestä liikkeenluovutuksesta, jossa kaupunki on luovuttanut KOM-eriä tasearvoon Keräämölle.
- Positiivisena havaintona voidaan nostaa esille tiedonmuodostamisen automatisointi, jonka johdosta tieto muodostuu pääkirjanpidossa tehtävien tiliöintien ja palveluluokkakytkentöjen perusteella. Täsmäytykset oli myös laadittu dokumentoidusti. Haasteita on ollut vielä osittain automaatiassa, mutta nämä on korjattu manuaalisesti tilastointiaineistoon täsmäytyksissä havaittujen erojen osalta.
- Ei olennaisia keskeneräisiä tai selvittämättömiä poikkeamia

VALTIONOSUUKSIEN PERUSTEET: OPPILASTILASTOT

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistua siitä, että valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat oikeita, tiedonkeruu on luotettavalla tavalla järjestetty ja riittävästi dokumentoitu. Tarkastuksessa vertailtiin OPH rahoitusjärjestelmän raportteja, Koski -järjestelmän raportteja ja oppilaslistoja ja tarkastettiin näiden asianmukaisuus.

Keskeiset havainnot ja suositeltavat toimenpiteet

- Koski -raportteja ei ole allekirjoitettu → Suositellaan jatkossa allekirjoittamaan myös nämä
- Aikuislukion tietoja on korjattu alkuperäisistä asiakkaan toimesta, nämä korjaukset todettiin asianmukaisiksi ja ne täsmäävät raporteille.
- Varhaiskasvatuksen pidennetyn oppivelvollisuuden listauksiin oli tehty myös muutoksia, eroon liittyvä päätös olemassa ja Koski -raportilla ilmoitettu tieto todettiin oikeaksi.
- Oppilaslistoilla ei ole tietoja pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaista, mutta näistä on laadittu erillinen listaus